

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин
та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

Кваліфікаційна робота бакалавра

**на тему: «СУЧАСНА СВІТОВА ВАЛЮТНА СИСТЕМА: СТАН,
ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ»**

Виконав:
студент групи УМФ-41
спеціальності 292 Міжнародні
економічні відносини,
освітньо-професійної програми
«Міжнародні фінанси»
Розтрюпін М. В.
Керівник: к.е.н., доц.
Чемчикаленко Р. А. (підпис керівника)

Рецензент: к.е.н., доц.
Шуба М. В.

Харків – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
Освітньо-професійна програма «Міжнародні фінанси»

ЗАТВЕРДЖУЮ

**В. о. завідувача кафедри міжнародного
бізнесу та економічної теорії
Чемчикаленко Р. А.**

підпис ініціали, прізвище

“ _____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

_____ Розтрюпін Михайло Володимирович _____

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи Сучасна світова валютна система: стан, проблеми, перспективи

керівник роботи Чемчикаленко Руслан Анатолійович,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені наказом по університету від “ _____ ” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи _____ 24.05.2024 _____

3. Перелік питань, які потрібно розробити

Теоретично-дослідницька частина. Дослідити сутність, склад та історію розвитку світової валютної системи; надати характеристику

основних компонентів сучасної світової валютної системи; визначити фактори, що впливають на функціонування світової валютної системи; проаналізувати сучасний стан світової валютної системи та визначити основні проблеми та виклики сучасної світової валютної системи.

Аналітично-рекомендаційна частина. Провести аналіз структури та стану розвитку світової валютної системи; провести аналіз фінансових ризиків та інновацій у світовій валютній системі; оцінити перспективи розвитку світової валютної системи.

4. План роботи

№ з/п	Назви етапів роботи
1.	Вибір, погодження та затвердження теми, призначення наукового керівника
2.	Робота з джерелами інформації для написання кваліфікаційної роботи; вивчення нормативних та урядових актів; складання бібліографії наукових джерел
3.	Складання календарного плану та розширеного плану-конспекту роботи, узгодження з керівником
4.	Написання першого, теоретично-дослідницького розділу
5.	Написання другого, аналітично-рекомендаційного розділу
6.	Звіт керівника і студента про хід виконання роботи на кафедрі
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи
8.	Доопрацювання роботи у відповідності до зауважень з попереднього захисту; узгодження виправленого варіанту роботи з науковим керівником
9.	Оформлення тексту роботи; подання роботи науковому керівникові для написання відгуку
10.	Зовнішнє рецензування кваліфікаційної роботи
11.	Захист кваліфікаційної роботи на засіданні Державної екзаменаційної комісії

5. Дата видачі завдання _____ 14 лютого 2024 р. _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ	
1.1. Сутність, структура та історія розвитку світової валютної системи.....	9
1.2. Функції та роль міжнародних валютних організацій ...	17
1.3. Проблеми та виклики сучасної світової валютної системи.....	24
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2 ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ	
2.1. Аналіз сучасного стану розвитку світової валютної системи	33
2.2. Аналіз фінансових ризиків та інновацій у світовій валютній системі.....	36
2.3. Оцінка перспектив розвитку світової валютної системи.....	45
Висновки до розділу 2.....	47
ВИСНОВКИ.....	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	55

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасний світ перебуває в стані постійних змін, які впливають на всі сфери життя, в тому числі й на економіку. Однією з ключових складових глобальної економічної системи є валютний ринок, який визначає функції та взаємозв'язки країн у сучасному світі.

В умовах глобалізації та посилення взаємозалежності національних економік важливим етапом є дослідження сучасного стану та перспектив розвитку світової валютної системи.

Актуальність дослідження світової валютної системи зумовлена її впливом на світову економіку, що знайшло відображення в багатьох сучасних дослідженнях і публікаціях.

Відсутність стабільності валютного курсу, ризик фінансових криз та постійні зміни у світовій політичній та економічній сферах роблять цю тему особливо важливою.

Завдання дослідження.

Метою дослідження є визначення резервів підвищення ефективності функціонування світової валютної системи на основі визначення сутності світової валютної системи, аналізу та оцінка її сучасного стану, виявлення проблем та визначення перспектив розвитку. Для досягнення цієї мети були поставлені наступні завдання:

- Вивчення сутності, структури та історія розвитку світової валютної системи
- Вивчення функцій та ролей міжнародних валютних організацій.
- Виявити основні проблеми та виклики, у світовій валютній системі.
- Проаналізувати сучасний стан розвитку світової валютної системи
- Проаналізувати фінансові ризики та інновації у світовій валютній системі

- Оцінити перспективи розвитку світової валютної системи з урахуванням сучасних тенденцій та факторів впливу.

Об'єктом дослідження є світова валютна

Предметом дослідження є сутність, структура, проблеми та перспективи розвитку світової валютної системи.

Методи дослідження.

Для вирішення поставлених у дослідженні завдань використовувалися різні наукові методи, зокрема загальнонаукові (аналітичні методи, системний аналіз, історичний метод), економіко-математичні (кореляційний аналіз, регресійний аналіз), методи економіко-статистичного аналізу та методи маркетингового моделювання.

Основні результати дослідження.

1. У дослідженні визначено основні тенденції та проблеми світової валютної системи, проаналізовано її стан та запропоновано методи її подальшого розвитку.

2. Запропоновані різноманітні покращення роботи світової валютної системи та її компонентів.

Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Результати дослідження можуть бути використані для розвитку валютної політики, розробки заходів щодо її покращення та управління фінансовими ризиками. Зокрема, на основі аналізу проблем і тенденцій у світовій валютній системі можна розробити рекомендації, які допоможуть компаніям та інвесторам зменшити валютні ризики та оптимізувати свої інвестиційні стратегії на міжнародних ринках.

Результати досліджень також можуть допомогти урядам сформулювати політику стабілізації валютних курсів та управління макроекономічною стабільністю.

Структура та обсяг дослідження.

Логіка дослідження зумовила структуру кваліфікаційної роботи: вступ, два розділи, висновки та список використаних джерел. Роботу викладено на 60 сторінках (враховуючи список використаних джерел та додатки). У дослідженні 4 рисунки. Список використаних джерел містить 56 найменувань на 7 сторінках.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ

1.1 Сутність, структура та історія розвитку світової валютної системи

Світова валютна система - це концепція, яка викликає питання і суперечки між економістами та фінансистами. Визначення цієї системи може варіюватися залежно від автора та його поглядів на міжнародні валютні відносини. Однак загальноприйнята теорія полягає в тому, що світова валютна система є формою організації міжнародних грошових відносин і перебуває під впливом розвитку міжнародної економіки як інтегрованої системи.

Світова валютна система являє собою сукупність міжнародних валютних відносин, які регулюються міждержавними угодами та організаціями з метою забезпечення стабільності та ефективності міжнародних платежів та розрахунків. Це містить у собі систему валют і валютних цінностей, механізм валютного паритету й обмінних курсів, умови взаємної конвертації валют, систему міжнародних розрахунків і платежів. Світова валютна система - це форма організації міжнародних валютних відносин, яка зумовлює розвиток міжнародної економіки як незамінної системи і забезпечується міждержавними угодами [1]. Також світова валютна система може бути охарактеризована як сукупність грошових відносин, які розвиваються на основі інтернаціоналізації економічного життя, міжнародного поділу праці та глобальних воскресінь, а також на основі міжнародних відносин, які є основою для розвитку міжнародної економіки.

М. Лизун у своїй роботі описує розвиток світової валютної системи через призму її елементів, аналізуючи світову валютну систему з точки зору валютного паритету, міжнародних резервів, платіжного балансу, міжнародних фінансових інститутів і т. д [2].

В цілому, автор погоджується з загальною думкою, що світова валютна система представляє достатньо складну систему складних взаємних відносин між державами, включаючи як грошові, так і політичні та економічні відносини.

Історія світової валютної системи є достатньо глибокою та має велику кількість тем. Маються на увазі як і найперші форми валютного обміну в найстародавніші часи, так і, наприклад, сучасні комплексні фінансові ринки. Розвиток валютної системи насамперед показує еволюцію соціальних економічних та політичних відносин.

Найперші форми грошей були створені з метою полегшити процес обміну послуг та товарів. У стародавні часи це були золоті або мідяні монети, які самі по собі мали товарну цінність. Проте з плином часу ці монети почали використовуватися не тільки для безпосереднього обміну, а й як міри оцінювання вартості. Це створило новий шлях для розвитку валютної системи, у якому сама валюта мала значення не тільки як товар, але і саме як засіб обміну або накопичення.

Золотий стандарт став ядром для розвитку міжнародної валютної системи. Він був гарантом стабільності, оскільки вартість грошей була пов'язана з конкретною кількістю золота. Така концепція посилювала довіру до грошей і сприяла процвітанню міжнародної торгівлі. Золотий стандарт відігравав ключову роль у розвитку валютної системи, особливо з другої половини 19-го до початку 20-го століття. Він ґрунтувався на принципі, згідно з яким валюта держави повинна бути явно або неявно пов'язана з золотом, тобто кожна грошова одиниця повинна відповідати визначеній кількості золота [3].

Золотий стандарт мав перевагу в тому, що він зберігав стабільність валют і обмежував інфляцію. Постійна, хоч і незначна, зміна кількості золота в світі зберігала стабільність валютних курсів, що позитивно впливало на міжнародну торгівлю та інвестиційну активність. Крім того, золото мало

природну цінність, що підвищувало довіру до валют, які були закріплені за ним.

Золотий стандарт, безумовно, мав свої недоліки та обмеження. Однією з головних проблем була нестабільність економіки, оскільки країни, що користувалися золотим стандартом, не могли гнучко реагувати на зміни у суспільстві та економіці. Крім того, обмежений обсяг золота призводив до того, що економічний розвиток країн був обмеженим наявністю золотих запасів.

Після Першої світової війни ситуація з золотим стандартом стала ще складнішою через те, що війна призвела до значного змішання на валютних ринках та зменшила кількість доступного золота. Це спричинило відмови більшості країн від пов'язування своїх валют із золотом.

Бреттон-Вудська система, яка виникла після закінчення Другої світової війни, прагнула зберегти усі переваги золотого стандарту, але також враховувала потреби країн, що розвиваються. Система була створена для відновлення стабільності обмінного курсу після потрясінь, спричинених великою депресією та війнами, а також задля підтримання економічного зростання та міжнародної торгівлі. Основою Бреттон-Вудської системи було встановлення постійних курсів валют до американського долара, який, своєю чергою, був прив'язаний до золота за фіксованою ціною. Це означало, що країни, які беруть участь у системі, повинні були підтримувати обмінний курс протягом грудня, встановленого щодо долара. Бреттон-Вудська система протягом десятиліть успішно забезпечувала стабільність і передбачуваність обмінного курсу [4]. Це допомогло підтримати міжнародну торгівлю та інвестиції та сприяло прискоренню післявоєнного економічного зростання.

Але Бреттон-Вудська система теж мала певний перелік недоліків та обмежень. Одним з основних недоліків є нерівномірний розподіл золота між країнами, і криза дефіциту долара в 1971 році призвела до декомунізації цієї системи.

Після краху Бреттон-Вудської системи була введена система плаваючого обмінного курсу, при якій вартість валюти визначалася на основі попиту та пропозиції на вільному ринку. Ця система, що переважає в сучасному світі, підвищила гнучкість в регулюванні обмінних курсів і відповідає розвитку світової економіки [5].

У сучасному світі Глобальна грошова система стикається з багатьма проблемами, включаючи фінансову нестабільність, валютні війни та нові технології, наприклад, криптовалюти, можуть створювати конкуренцію традиційним грошовим системам. Існує також тенденція до поглиблення процесу економічної інтеграції та появи нових міжнародних валютних ініціатив, таких як створення Міжнародного резервного фонду.

Історія розвитку світової грошової системи надає свідчення про часту нестабільність та необхідність до постійної адаптації до нових умов. Розуміння таких історичних процесів надає розуміння, необхідне для прогнозування майбутніх тенденцій та подій у світовій економіці.

Економічні і політичні фактори постійно залишають свій відбиток на розвитку світової валютної системи. Наприклад, після Першої світової війни національну валюту придбали десятки країн, які намагалися відновити економічну стабільність. Це посилило тиск на стабільність обмінного курсу і в кінцевому підсумку призвело до впровадження Бреттон-Вудської системи, описаної вище.

В той час як кризові моменти в нафтовій галузі 70-х років ХХ століття стимулювали переосмислення валютної політики, включаючи перехід до системи з плаваючими валютними курсами. Це призвело до зменшення впливу зовнішніх факторів на валютні резерви країн і сприяло досягненню більшої економічної стабільності.

Крім того, прогрес в технологіях та процес глобалізації також зіграли ключову роль у розвитку світової валютної системи. Інновації, такі як інтернет та електронні платіжні системи, прискорили міжнародну торгівлю і зробили її

більш доступною, що вимагає більшої адаптації валютних систем до змін у глобальній економіці.

На даний момент найвідомішим Міжнародним валютним ринком є ринок іноземної валюти Forex, на якому кожного дня укладаються угоди на мільярди доларів. До інших значущих міжнародних валютних ринків належать ринок євро та ринок ієни.

Сам ринок Forex сягає корінням в історію міжнародних фінансів. Його початок можна віднести до XVIII століття, коли почали з'являтися перші фінансові установи з обміну іноземної валюти. Однак сучасна форма валютного ринку сформувалася, особливо після розпаду Бреттон-Вудської системи 1971 року, у другій половині 20 століття. Потім обмінний курс почав вільно визначатися, що сприяло розвитку міжнародної торгівлі та фінансових операцій.

Forex - це децентралізований ринок, що означає відсутність центральної біржі або фізичного торгового місця [6]. Торгівля на Forex здійснюється через електронну мережу між банками, фінансовими закладами та приватними торговцями по всьому світу. Великі фінансові центри, такі як Лондон, Нью-Йорк, Токіо, Сідней, відіграють важливу роль у функціонуванні цього ринку [7].

На валютному ринку присутні безліч учасників: центральні банки, комерційні банки, інвест-фонди, транснаціональні компанії, державні установи та приватні особи [8]. Кожен із цих учасників має свої цілі та торгові стратегії. Наприклад, центральний банк може втручатися в ринкову ситуацію, щоб змінити обмінний курс власної валюти, тоді як приватні трейдери можуть спекулювати на змінах обмінного курсу, щоб отримати прибуток.

Однією з важливих особливостей ринку Forex є його висока ліквідність. Це значить, що завжди є достатня кількість потенційних покупців і продавців, які готові торгувати, що дає змогу трейдерам відкривати й закривати позиції за будь-яких обставин, не чинячи істотного впливу на ціну [9]. Крім того, ринок

форекс відкритий 24 години на добу, крім вихідних, через різні часові пояси в різних частинах світу, тому до нього можуть звертатися трейдери з різних країн.

Торгівля на ринку Forex пов'язана з деякими ризиками. Оскільки обмінний курс схильний до значних коливань, трейдери можуть зазнати збитків, якщо їхні прогнози щодо руху цін виявляться невірними. Існують також системні ризики, пов'язані з фінансовими ринками та політичними подіями.

Валютний ринок відіграє важливу роль у світовій економіці, надаючи можливості для валютних бірж і міжнародних фінансових операцій. Унікальні функції, такі як децентралізація, висока ліквідність і цілодобова доступність, зробили його привабливим для великого кола учасників, від приватних торговців до великих корпорацій і державних установ. Торгівля на Forex вимагає глибинних знань, досвіду та належного управління ризиками для отримання результату.

Основними елементами сучасної світової валютної системи (СВС) є кілька ключових резервних валют, які відіграють важливу роль у міжнародній торгівлі, фінансових операціях і як засіб збереження вартості. Найпопулярнішими резервними валютами є долар США, євро та юань. Кожна з вищевказаних валют має свої певні особливості, що впливають на її використання і стабільність в загальній картинці.

Долар США є найбільш широко використовуваною резервною валютою в світі. Він становить 59% міжнародних резервів центрального банку, має високу ліквідність і підходить для застосування у великих міжнародних операціях [10]. Економічна та політична стабільність Сполучених Штатів зміцнює довіру до долара як до надійної валюти. Євро займає 2 - е місце за величиною, його частка становить близько 20% валютних резервів і використовується країнами єврозони і багатьма іншими європейськими країнами. [11]. Це важливо для регіональної торгівлі, і стабільність євро

забезпечується Європейським Центральним банком. Китайський юань стає дедалі популярнішим як резервна валюта завдяки економічному зростанню Китаю та активній політиці щодо інтеграції юаня на міжнародному рівні, включно зі створенням офшорних центрів для торгівлі юанем, але його частка на світові валютні резерви все ще відносно невелика порівняно з 2 валютами, згаданими вище [12].

Важливе значення відіграє положення валютного курсу, воно визначає економічний стан країни, що робить його вибір ключовим для урядових рішень. Сьогодні переважна більшість держав притримується плаваючого валютного курсу, який забезпечує кращу адаптацію до ринкових змін і сприяє стабільності економічного зростання. Валютні курси представляють собою систему, за якою держава встановлює відносну вартість своєї валюти відносно іноземної. Ця система визначає, які методи регулювання курсу будуть застосовані.

Існують різні типи валютних курсів: фіксовані, плаваючі та змішані [13]. Фіксований валютний курс означає стабільну вартість національної валюти, встановлену урядом або центральним банком, яка залишається незмінною протягом тривалого часу. В такому режимі валютний курс не залежить від попиту та пропозиції на ринку, а формується на основі різноманітних факторів, таких як рівень інфляції, економічний стан та баланс платіжних потоків.

Плаваючий обмінний курс - це режим, при якому ціна валюти країни по відношенню до інших валют визначається на ринку відповідно до попиту і пропозиції. У такому режимі обмінний курс часто змінюється в залежності від рівня економічного розвитку країни, зовнішніх чинників та інших факторів. Такий режим дає змогу країні вільніше реагувати на зміни на світовому ринку.

Гібридний режим - це режим, що поєднує в собі елементи фіксованого і плаваючого обмінних курсів. У цьому режимі ціна національної валюти коливається в визначених межах, встановлених урядом або центральним

банком. Цей режим дає змогу країні підтримувати певну стабільність обмінного курсу, але водночас гнучко реагувати на зміни на світовому ринку.

Нині в Україні діє плаваючий обмінний курс. Це дає змогу країні гнучкіше реагувати на зміни на світовому тижні та забезпечує стабільність обмінного курсу.

Наприклад, кейнсіанська теорія змінних валютних курсів передбачає активну участь держави в економічних процесах, включаючи контроль за валютними курсами та фінансовими потоками. Ця теорія спирається на ідеї, запропоновані відомим економістом Джоном Мейнардом Кейнсом, який справив значний вплив на економічну думку 20-го століття [14]. Він розвинув цю теорію, спираючись на свою всеосяжну макроекономічну концепцію.

Основними ідеями кейнсіанської теорії є:

Роль попиту та пропозиції грошей: згідно з кейнсіанською економічною теорією, вартість валюти залежить від рівня попиту та пропозиції грошей. Якщо попит на валюту перевищує пропозицію, її цінність збільшується, і навпаки.

Роль державної інтервенції: теорія обмінного курсу Кейнса наголошує на важливості державного втручання в регуляцію обмінних курсів для забезпечення економічної стабільності та повної зайнятості. Кейнс вважав, що держава в змозі впливати на обмінний курс через валюту та фінансову діяльність.

Гнучкість обмінного курсу: у теорії Кейнса обмінний курс настільки стійкий, що він може відносно швидко змінюватися у відповідь на зміни фундаментальних чинників, таких як інфляція, відсоткові ставки та економічне зростання.

Стимулювання експорту і скорочення імпорту: згідно з кейнсіанською теорією, деякі країни можуть використовувати падіння обмінних курсів для скорочення імпорту, що може стимулювати експорт і сприяти економічному зростанню та зайнятості.

Збереження конкурентоспроможності: кейнсіанська теорія поділяє важливість здатності країни підтримувати свою конкурентоспроможність на міжнародних ринках і адаптувати курси валют для забезпечення цієї конкурентоспроможності.

На практиці кейнсіанська теорія обмінного курсу може мати багато застосувань залежно від економічної ситуації та макроекономічних цілей кожної країни. Певні країни можуть застосовувати дану теорію для збільшення експорту та зменшення імпорту, в той час як інші можуть використовувати її для гарантування економічної стабільності та повної зайнятості.

На даний момент можна констатувати те, що зростає роль криптовалют за межами традиційних платіжних систем. Їх вплив все ще обмежений, але він викликав суперечки щодо майбутнього глобальної грошової системи та необхідності інновацій у цій галузі.

Всі ці фактори відображають складність і динамічність глобальної грошової системи. Знання їх наслідків дозволяє нам прогнозувати майбутні зміни та продумувати стратегії для вірної роботи світової економіки.

1.2 Функції та роль міжнародних валютних організацій

Вивчення теорій і підходів до вирішення проблем світової валютної системи є важливим етапом у розумінні складних економічних взаємозв'язків, що впливають на глобальну фінансову стабільність. Сучасна валютна система є наслідком історичних та економічних трансформацій, і постійно піддається впливу різноманітних факторів, які породжують проблеми, такі як коливання валютних курсів, фінансові кризи та нерівномірність економічного розвитку між державами.

Однією з головних проблем сучасної фінансової системи є нестабільність обмінного курсу, спричинена різними факторами, такими як політичні та економічні зміни в кожній країні, спекулятивні операції та

відмінності в грошово-кредитній політиці. Коливання обмінного курсу можуть суттєво ускладнити міжнародну торгівлю та інвестиції, ускладнити економічну стабільність та зменшити довіру до фінансових ринків.

Різні методи та підходи до регулювання світової валютної системи пропонують різні стратегії та техніки, направлені на уникнення нестабільності та ризиків, що можуть призвести до фінансової кризи.

Проблема нестабільності обмінного курсу є серйозною проблемою для світової економіки та міжнародної торгівлі. Обмінний курс встановлює вартість однієї валюти по відношенню до іншої і має вплив на експорт, імпорт, іноземні інвестиції та загальний економічний стан країни [15].

Деякі важливі аспекти проблематики нестабільності обмінного курсу включають:

- Зміни обмінного курсу: обмінні курси можуть коливатися через різні фактори, такі як інфляція, відсоткові ставки, політична нестабільність, зміни економічної зрілості країни або геополітичні події. Навіть невелика зміна обмінного курсу може мати суттєвий вплив на економіку.
- Валютні спекуляції: Фінансові ринки часто застосовуються для спекуляцій, щоб заробити на коливаннях валютних курсів. Це може призвести до швидких і несправедливих змін обмінного курсу, створюючи нестабільність і ускладнюючи прогнозування.
- Ефект "примарного багатства": країни зі значними природними ресурсами, зокрема нафтою та дорогоцінними металами, потенційно можуть стати жертвами ефекту "примарного багатства". Підвищення ціни на такі ресурси може призвести до подорожчання національної валюти, що вкрай ускладнить експорт товарів і послуг та дестабілізує економіку.
- Втручання центральних банків у валюту: деякі країни активно втручаються на ринок, щоб вплинути на вартість своїх валют. Наприклад, центральний банк може втручатися на валютний ринок, купуючи та продаючи іноземну валюту для стабілізації обмінного курсу.

- Економічна нестабільність: країни з економічними проблемами, такими як високий рівень боргу, дефіцит рахунків, дефіцит бюджету та політична нестабільність, часто мають нестабільні курси валют.

Волатильність обмінного курсу може мати широкий вплив на економіку країни, включаючи зростання витрат на імпорт, зниження експортного прибутку, зростання інфляції і підвищену волатильність на фінансових ринках. Таким чином, стабільність обмінного курсу є важливою умовою для забезпечення економічної стабільності та підтримки відкритих і прогресивних міжнародних торговельних відносин.

Реально вирішення проблем світової валютної системи вимагає співпраці країн і міжнародних організацій.

Наприклад, Міжнародний валютний фонд (МВФ) відіграє дуже важливу роль у наданні фінансової підтримки країнам, які зазнають фінансових проблем, та розробці політики для забезпечення глобальної економічної стабільності. Регіональні валютні зони, такі як Європейський Союз та Єврозона, також мають достатньо великий вплив на забезпечення стабільності та розвитку економік місцевих країн.

Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Світова банківська група є двома важливими установами, які забезпечують стабільність валютного ринку і фінансову підтримку країн, що розвиваються [16].

Міжнародний валютний фонд (МВФ) є одним із найвпливовіших міжнародних фінансових інститутів, створених для гарантування стабільності світової фінансової системи. МВФ, створений 1944 року на Бреттон-Вудській конференції, покликаний сприяти економічному співробітництву між країнами шляхом надання фінансової допомоги, консультаційної декомунізації та технічної допомоги. У цьому звіті ми розглянемо основні функції, структури та діяльність МВФ.

Однією з основних функцій МВФ є надання фінансової допомоги своїм членам у разі економічної кризи або збоїв. Ця допомога може бути надана у

вигляді позики або пільгових умов кредитування. МВФ відстежує глобальні економічні тенденції та ризики, а також здійснює оцінку та надає аналіз і прогнози економічного зростання та фінансової стабільності. Технічна допомога та консультації: МВФ надає технічну підтримку державам-членам у плануванні та проведенні економічних змін, а також консультує їх з питань грошово-кредитної політики та фінансового регулювання [17]. МВФ також сприяє міжнародному економічному співробітництву за допомогою координації між країнами, розв'язання виниклих питань та проблем. МВФ складається з двох головних органів:

Керівний орган: вищим органом МВФ є Рада директорів, що складається з представників усіх учасників Фонду. Кожен учасник правління має визначену кількість голосів в залежності від внеску фонду в капітал [18].

Секретаріат: Секретаріат управляє щоденною діяльністю МВФ і забезпечує виконання рішень Ради директорів. За раду директорів відповідає голова виконавчої влади, який зазвичай є таймшером.

МВФ вимагає, щоб країни-одержувачі надавали кредити для стабілізації своєї економіки та гарантування фінансової стабільності, а також для реалізації програм економічних реформ, спрямованих на покращення фінансової дисципліни та сприяння економічному зростанню. При необхідності МВФ здійснює технічну допомогу своїм учасникам для вирішення питань, пов'язаних з фінансовим регулюванням, податковою політикою та іншими аспектами економічного управління. МВФ також заохочує співпрацю між країнами для усунення глобальних фінансових проблем, таких як боргові кризи та ринкова нестабільність.

Міжнародний валютний фонд грає велику роль у збереженні стабільності міжнародної фінансової системи та підтримує економічний розвиток держав-учасниць. У його функції включають надання фінансової підтримки, контроль за економічною ситуацією, технічна допомога, тощо. Вагомим аспектом у сучасній грошовій системі є механізм регулювання

обмінного курсу. Центральні банки застосовують різноманітні методи управління обмінними курсами, зокрема фіксовані, плаваючі та плаваючі обмінні курси з бандами. Наприклад, у країні з плаваючим обмінним курсом обмінні курси можуть встановлюватися на вільному ринку в залежності від попиту та пропозиції, натомість у країні з зафіксованим курсом ви встановлюєте певний обмінний курс по відношенню до іншої валюти і підтримуєте його на такому рівні за допомогою ринкового втручання.

Центральний банк також відіграє важливу роль у регулюванні обмінного курсу за допомогою низки інструментів і заходів, які впливають на вартість національної валюти порівняно з іншими валютами [19]. Основними функціями центрального банку в цій галузі є:

Грошово-кредитна політика: центральні банки проводять грошово-кредитну політику, регулюючи відсоткові ставки і грошову масу. Зміни відсоткових ставок можуть вплинути на обсяг позик і заощаджень, змінивши попит на національну валюту. Наприклад, підняття відсоткових ставок може зробити національну валюту привабливішою для інвесторів і призвести до її укріплення.

Валютна інтервенція: центральні банки можуть безпосередньо впливати на обмінний курс за допомогою валютної інтервенції, купляючи і продаючи валюту на валютному ринку. Метою таких дій є стабілізація обмінного курсу або ж запобігання підвищеній волатильності. Наприклад, якщо валюта країни сильно укріплена, то центробанк вже може продати її, з метою зниження обмінного курсу.

Управління валютними резервами: Центральний банк має валютними резервами, які при необхідності можуть бути використані для підтримки національної валюти. Наявність значних резервів дає центральному банку можливість мати вплив на ринок валют і забезпечувати сталість курсу національної валюти.

Політика обмінного курсу: Центральний банк може створити систему обмінних курсів, яка може коливатися, здійснювати фіксовані або контрольовані коливання. У разі фіксованих або контрольованих змінних обмінних курсів центральний банк активно втручається на валютний ринок і підтримує певний рівень обмінного курсу.

Повідомлення та очікування: заяви центрального банку та офіційні позиції щодо монетарної політики можуть мати значний вплив на очікування ринку, а отже, і на обмінний курс. Відкритий і прозорий виклад політики центрального банку допомагає створити передбачувану і стабільну економічну ситуацію.

Світова банківська група (СБГ) є одним з найбільших і найбільш впливових міжнародних фінансових інститутів у світі [20]. Її місія - надавати фінансову та технічну підтримку розвитку країни з метою зменшення бідності та покращення якості життя її населення.

СБГ була створена в 1944 році на Бреттон-Вудській конференції спільно з Міжнародним валютним фондом (МВФ) [21]. Основними установами, що складають СБГ, є Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) та Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Основним завданням СБГ є розвиток інфраструктури, освіта, охорона здоров'я, сільськогосподарський сектор, розвиток приватного сектору, надавання фінансової підтримки країнам, що розвиваються, шляхом надання кредитів. Окрім зазначеного, група забезпечує технічну підтримку у формі консультацій, навчань і експертної допомоги для реалізації реформ управління, протидії корупції та покращення продуктивності державних послуг.

СБГ реалізувала проекти в різних галузях, що покривають більшу частину життя країн, що розвиваються. Ці проекти можуть охоплювати побудову доріг і мостів, розвиток сільського господарства, поліпшення якості освіти та охорони здоров'я, розширення доступу до джерел енергії та води, а також розвиток локального бізнесу та нових створення робочих місць. Згодом

мандат СБГ було розширено до країн, що розвиваються, по всьому світу. Він брав активну участь у боротьбі з бідністю і почав підтримувати освіту, охорону здоров'я, розвиток сільського господарства та інші заходи, направлені на покращення якості життя.

Попри значні успіхи, СБГ також зіштовхується з критикою. Різні організації та групи висловили стурбованість умовами надання позик, вказавши на відсутність уваги до екологічних аспектів, прав людини та соціальної справедливості. До того ж, ефективність проєктів, що реалізуються СБГ, може бути поставлена під сумнів.

Упродовж своєї історії СБГ неодноразово піддавалася процесу реформ і змін, щоб пристосуватися до світових умов. До цих реформ належать удосконалення управління, зміна політики кредитування, декомунізація програм та посилення співпраці з іншими міжнародними та регіональними установами.

Загальний аналіз теорій і підходів до розв'язання проблем глобальної грошової системи показує необхідність комплексного підходу до управління фінансовими ризиками і співпраці між країнами для досягнення стабільності і процвітання на світовому рівні. Вивчення цих питань є важливим кроком для економістів і політиків для розробки ефективних стратегій і політики для забезпечення стабільності і розвитку світової економіки.

Найбільш конкретними варіантами для вирішення проблеми СВС можуть бути :

- Макроекономічна стабільність: зокрема, уряди скорочують бюджети і торговий дефіцит, контролюють інфляцію і стабілізують економічну ситуацію в країні, забезпечуючи фінансову стабільність. Це може включати податкову реформу, фінансове управління та фінансове регулювання.
- Міжнародне співробітництво: країнам необхідно співпрацювати з іншими країнами та міжнародними організаціями для розробки загальних стратегій стабілізації валютного ринку. Це може включати координацію

валютної політики, обмін інформацією та спільне втручання на валютному ринку.

- Розвиток прозорих та ефективних фінансових ринків: забезпечення прозорості та ефективності фінансових ринків допомагає зменшити спекулятивну торгівлю та надмірну волатильність. Це може включати введення нормативних стандартів, вдосконалення механізмів фінансового управління та підвищення доступності інформації для інвесторів.

- Фінансове втручання Центрального банку: центральні банки можуть втручатися на валютний ринок, купуючи та продаючи іноземну валюту для стабілізації обмінного курсу. Це може бути ефективним інструментом для пом'якшення коливань обмінного курсу, але вимагає ретельного планування та коригування.

- Створення валютних блоків: країни можуть створювати регіональні валютні блоки або угоди, які знижують ризик коливань обмінного курсу і забезпечують більшу стабільність торгових відносин.

Ці підходи можуть бути ефективними лише в тому випадку, якщо вони взаємодіють та враховують унікальні економічні та політичні умови кожної країни. Декомунізація проблеми нестабільності обмінного курсу вимагає впровадження всеосяжної стратегії та ефективної співпраці між країнами та міжнародними організаціями.

1.3 Проблеми та виклики сучасної світової валютної системи

Сучасна грошова система являє собою складну і динамічну структуру, що визначає глобальні економічні взаємодії. За останні кілька десятиліть ми зазнали значних змін під дією багатьох чинників, зокрема глобалізації, технологічних нововведень, політичних та економічних криз. У нинішньому

світі фінансова система виконує важливу роль у створенні стабільності та розвитку міжнародних торговельних і фінансових відносин.

Одним з основних чинників, що визначають поточний стан грошової системи, є роль долара США як головної резервної валюти світу. Долар є панівною валютою в міжнародній торгівлі на нафтовому, золотом і багатьох інших товарних ринках. Статус резервної валюти наділяє Сполучені Штати значним політичним і економічним впливом у світі. Однак ця перевага одночасно створює серйозні проблеми для інших країн та регіонів, тому що залежність від долара може призвести до нестабільності та ризику.

Роль долара США як основної резервної валюти світу обумовлюється його історією, економічною силою США та фінансовим та політичним впливом даної країни. Долар застосовується в якості основної валюти міжнародних платежів, зокрема в галузі міжнародної торгівлі. Переважна більшість міжнародних операцій з товарами і послугами здійснюються в доларах, завдяки чому долар є валютою, яку найчастіше використовують у світі.

Центральні банки більшості країн додають долари до своїх резервів з метою гарантування фінансової стабільності та ліквідності. Доларові резерви дозволяють країнам підтримувати зовнішню торгівлю, валютні операції, валютні інтервенції та інші фінансові операції. Долар є головною валютою міжнародних інвестиційних і фінансових операцій. Чимало інвесторів застосовують долар для різних цілей, від інвестицій з високим ризиком до хеджування капіталу. Роль долара як резервної валюти дозволяє США мати великий геополітичний вплив. Контроль над світовою фінансовою системою, заснованою на доларах, чинить США значний політичний та економічний вплив. Долар є відомим своєю стабільністю і високим статусом на міжнародних ринках. Це забезпечує захист капіталу і робить його популярною валютою для міжнародних фінансових транзакцій.

Усі ці фактори сприяють тому, що Долар США є основною валютою світової економіки і має вирішальне значення для міжнародних фінансових відносин і стабільності світової економіки.

Розвиток глобалізації та інтегрування фінансових ринків теж вплинули на сучасну фінансову систему. Швидкість і обсяг міжнародних фінансових операцій значно зросли, що вимагало більш ефективних засобів врегулювання та управління. Це також відкриває нові можливості для розвитку фінансових продуктів і послуг, таких як деривативи та пайові фонди.

Однією з головних проблем сучасної грошової системи є валютна криза і коливання обмінного курсу. Незважаючи на різні механізми стабілізації, як-от валютні резерви та міжнародні фінансові установи, валютна криза може статися через різні чинники, як-от фінансові потрясіння, політична нестабільність і дисбаланс у зовнішньому платіжному балансі.

В умовах мінливих економічних та геополітичних важливо постійно оновлювати грошову систему та адаптувати її до нових реалій. Розроблення нових інструментів міжнародного співробітництва, вдосконалення систем регулювання і нагляду та підвищення продуктивності міжнародних фінансових інститутів є важливими завданнями для забезпечення стабільності та розвитку сучасної грошово-кредитної системи. Нижче наведено конкретні можливі кроки:

- Диверсифікація резервів: центральні банки мають розглянути можливість диверсифікації своїх валютних резервів шляхом зменшення їхньої залежності від валюти, насамперед долара. Це включає розширення портфеля активів в інші валюти, такі як євро, юань та інші резервні валюти.
- Розробка регіональних валютних механізмів: кожна країна може розробити регіональні валютні механізми, які допоможуть зменшити залежність від глобальної грошової системи. Наприклад, це може бути створення регіонального валютного фонду або угода про взаєморозрахунки в місцевій валюті.

- Підтримка альтернативних валютних систем: зростаючий інтерес до криптовалют і цифрових валют може впливати на традиційні валютні системи. Кожна держава може розглянути доцільність застосування альтернативних фінансових систем і технології блокчейн задля збільшення продуктивності та стабільності.

- Укріплення міжнародного співробітництва: ситуація на світовому валютному ринку є необхідність зміцнення співробітництва між країнами та міжнародними фінансовими інститутами. Спільні заходи з розробки стандартів для регулювання, контролю та регулювання фінансових криз можуть гарантувати більшу стабільність фінансової системи.

- Реформа міжнародних фінансових інститутів: міжнародні фінансові інститути, такі як Міжнародний валютний фонд, повинні пристосовуватися до змін глобальних економічних і геополітичних умов. Це може передбачати аналіз схеми поділу голосів та ухвалення рішень, а також розроблення нових механізмів і програм для підтримання сталості грошово-кредитної системи.

- Зміцнення міжнародного співробітництва в галузі фінансових і валютних відносин передбачає не тільки розробку загальних стандартів і механізмів регулювання, але й декомунізацію, а також активний обмін досвідом і передовим досвідом між країнами. З цією метою можуть бути створені спеціальні міжнародні форуми та робочі групи для обговорення місцевих питань у сфері фінансової, нормативної та валютної стабільності.

- Крім того, важливо підтримувати розвиток освіти та підвищення фінансової грамотності серед населення, а також фахівців у галузі фінансів та економіки. Це допоможе створити більш свідоме та відповідальне споживання фінансових послуг, а також підвищити рівень розуміння та обізнаності у галузі валютних операцій.

Реформа міжнародних фінансових інститутів включає не тільки зміни в структурі розподілу голосів і ухвалення рішень, а й введення нових методів

контролю та оцінки ризиків на міжнародних валютних ринках, наприклад, можливість створення міжнародних рейтингових агентств, які оцінюють стабільність і надійність валютних ринків у кожній країні. країна прагне підвищити довіру до цих тижнів і знизити ризики для учасників.

Загалом, важливо вжити комплексних заходів для підвищення стабільності та ефективності фінансової системи в мінливих геополітичних та економічних умовах. Вирішення проблеми можливе тільки в разі активної співпраці між країнами, міжнародними фінансовими установами та іншими зацікавленими сторонами.

Висновки до розділу 1

Історія світової валютної системи підкреслює розвиток соціальних, економічних і політичних відносин за допомогою розвитку валют. Від найдавніших форм грошей до найскладніших фінансових ринків еволюція фінансової системи віддзеркалює зміни в суспільстві.

У давнину використання золотих монет не тільки об'легшувало торгівлю, а й слугувало мірою вартості, що спричинило розвиток валюти як засобу обміну та накопичення. Золотий стандарт відіграв важливу роль у міжнародній валютній системі для забезпечення стабільності та довіри до іноземної валюти.

Бреттон-Вудська система намагалася вберегти всі переваги золотого стандарту, забезпечуючи потреби країн, що розвиваються, стабільність і прогнозованість обмінного курсу.

Крах Бреттон-Вудської системи зумовив запровадження системи плаваючого обмінного курсу, яка регулює обмінні курси і підвищує гнучкість адаптації до змін у світовій економіці. Сучасна Глобальна грошова система зіштовхується з такими проблемами, як фінансова нестабільність, валютні війни та зростання криптовалют. На розвиток світової валютної системи вплинули економічні, політичні та технічні чинники, а такі інновації, як

Інтернет та електронні платіжні системи, прискорили міжнародну торгівлю і сприяли розвитку грошової системи та глобальних змін економічного характеру. Використання основних резервних валют, таких як долар США, євро та юань, відіграє важливу роль у міжнародній торгівлі та фінансових операціях, що відображає стабільність і довіру до цих валют.

Дослідження теорій і підходів до розв'язання проблем глобальної фінансової системи важливе для розуміння непростих економічних відносин, що мають вплив на глобальну фінансову стабільність. Нинішня грошова система є наслідком історичних та економічних перетворень, і на неї постійно діють різноманітні чинники, які призводять до таких проблем, як коливання валютних курсів, фінансові кризи, нерівномірний економічний розвиток країни.

Вивчення історичної перспективи світової фінансової системи допоможе нам зрозуміти еволюцію світової фінансової архітектури від Бреттон-Вудської системи до наших днів.

Найбільш знаменитий серед міжнародних валютних ринків – це Forex, де щодня відбуваються транзакції на суму в мільярди доларів. Інші провідні валютні ринки включають євро і єну.

Історія Forex сягає корінням в 18 століття, коли з'явилися перші фінансові організації, що займалися обміном іноземної валюти. Але саме після краху Бреттон-Вудської валютної системи у 1971 році і в другій половині 20 століття відбувся стрибок в розвитку міжнародного валютного ринку. Введення в дію системи вільно плаваючих валютних курсів значно сприяло зростанню міжнародної торгівлі та фінансових операцій. Forex - це децентралізований ринок, і це означає, що він немає централізованої біржі або фізичного місця для торгівлі. Торгівля на Forex здійснюється через електронну мережу між банками, фінансовими установами та приватними трейдерами по всьому світу. Великі фінансові центри, такі як Париж, Лондон, Токіо, Нью-Йорк відіграють важливу роль у роботі цієї неділі. Валютний ринок приваблює

багатьох учасників, кожен зі своїми цілями і торговими стратегіями: центральні банки, комерційні банки, пайові фонди, транснаціональні корпорації, державні установи та приватні особи.

Торгівля на Forex несе ризик коливань валютних курсів, які у перспективі можуть призвести до збитків, якщо прогноз цін виявиться неправильним. Є також системні ризики, які асоціюються з фінансовими ринками та політичними подіями. Ринки відіграють значну роль у світовій економіці, створюючи нові можливості для зміни обмінних курсів і міжнародних фінансових операцій. Унікальні функції, такі як висока ліквідність, децентралізація або цілодобова доступність, роблять цей ринок популярним серед широкого кола його учасників, від приватних торговців до великих корпорацій і державних установ.

Окрім міжнародного грошового ринку, сучасна грошова система охоплює міжнародні валютні угоди та організації. Міжнародний валютний фонд (МВФ) і Група Світового банку є двома важливими установами, які займаються створення стабільності на ринку валют та наданням фінансової підтримки країнам, що розвиваються. МВФ, створений на Бреттон-Вудській конференції 1944 року, спрямований на сприяння економічній декомунізації та економічному співробітництву між країнами через надання фінансової підтримки, політичних консультацій та технічної допомоги. Його головні функції передбачають фінансову допомогу під час економічних криз, моніторинг глобальних економічних тенденцій і ризиків декомунізації, а також надання технічної допомоги та консультацій державам-членам. МВФ складається з двох головних органів: Ради керівників і Секретаріату, які відповідають за повсякденну діяльність і виконання процесу ухвалення рішень.

МВФ вимагає, щоб країни-одержувачі надавали кредити для стабілізації своєї економіки, проведення економічних реформ, поліпшення фінансової дисципліни та стимулювання економічного зростання. МВФ також стимулює

співпрацю з розв'язання проблем між країнами для подолання глобальних фінансових проблем, таких як боргові кризи та ринкова нестабільність. МВФ продовжує грати важливу роль у забезпеченні економічної стабільності та підтримці глобального економічного зростання через спільні зусилля та ефективне управління.

Однією з основних проблем фінансової системи в наші дні є нестабільність обмінного курсу, викликана різними чинниками, такими як політичні та економічні зміни в будь-якій країні, спекулятивні операції, відмінності у фінансовій і кредитній політиці. Коливання валютних курсів можуть значно перешкоджати міжнародній торгівлі та інвестиціям, перешкоджати економічній стабільності та знижувати довіру до фінансових ринків.

Різні способи та підходи до регулювання глобальної грошової системи пропонують різні стратегії та методи запобігання нестабільності та ризиків, які можуть призвести до фінансових криз.

Отже, для вирішення проблем світової валютної системи необхідний комплексний підхід та міжнародна співпраця для забезпечення стабільності та розвитку в глобальному масштабі. Дослідження цих аспектів має велике значення для економістів і політиків з метою розробки ефективних стратегій та політик, спрямованих на стабільність і розвиток світової економіки.

Наявна сучасна грошова система являє собою складну і динамічну структуру, що формує глобальну економічну взаємодію. За останні кілька десятиліть відбулися значні зміни через різні чинники, включно з глобалізацією, технологічними інноваціями та політичними й економічними кризами. У сучасному світі фінансова система виконує важливу роль у забезпеченні стабільності та підтримці розвитку міжнародних торговельних і фінансових відносин.

Одним із найважливіших чинників, що впливають на поточний стан грошової системи, є роль долара США як головної резервної валюти світу.

Долар є домінуючим у міжнародній торгівлі на нафтових, золотих і багатьох інших товарних ринках, забезпечуючи США неабиякий політичний та економічний вплив на глобальному рівні. Проте ця перевага теж спричиняє серйозні проблеми в інших країнах і регіонах, оскільки залежність від долара може призвести до нестабільності та ризику.

Розвиток глобалізації та інтеграція фінансових ринків теж впливають на сучасну фінансову систему. Швидкість та обсяг міжнародних фінансових операцій продовжує істотно збільшуватися, і необхідні більш ефективні інструменти регулювання та менеджменту. Це також відкриває багато нових можливостей для розробки фінансових продуктів та послуг, таких як деривативи та пайові фонди. Однією з основних проблем сучасної грошової системи є валютна криза та постійне коливання обмінного курсу.

Не дивлячись на усю велику кількість різноманітних механізмів стабілізації, такі як валютні резерви та міжнародні фінансові установи, валютні кризи можуть виникати через фінансові шоки, політичну нестабільність та дисбаланси у платіжному балансі. У змінливих економічних та геополітичних умовах важливо якомога частіше оновлювати та пристосовувати валютну систему до нових реалій.

РОЗДІЛ 2 ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТА СТАТИСТИКА СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ

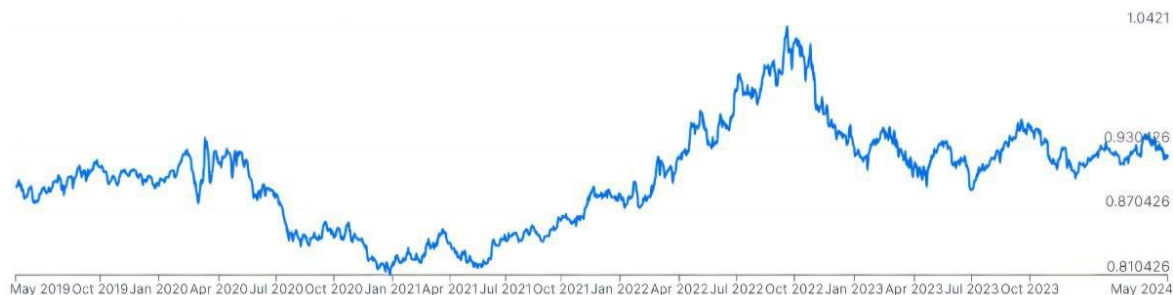
2.1 Загальний огляд сучасного стану світової валютної системи

Аналіз та оцінка статистики світової валютної системи є надзвичайно актуальними в контексті глобалізованої економіки та постійних змін у міжнародних фінансових відносинах. Сучасна світова валютна система, яка є основою міжнародних розрахунків, інвестицій та економічної політики держав, переживає період значних трансформацій та викликів.

Тому, враховуючи, що світова економіка стикається з різними потрясіннями, такими як економічні кризи, зміни у світовій торгівлі, геополітичні конфлікти та пандемії, розуміння стану ефективності, взаємодії й впливу міжнародних валютних організацій на валютний ринок, зростання ролі цифрових валют та фін-теху, не тільки потребує глибокого аналізу, але й допомагає передбачати зміни та адаптувати стратегії управління валютними ризиками, обґрунтовувати зміну напрямків реформ та стратегічні пріоритети для забезпечення її стійкості та ефективності.

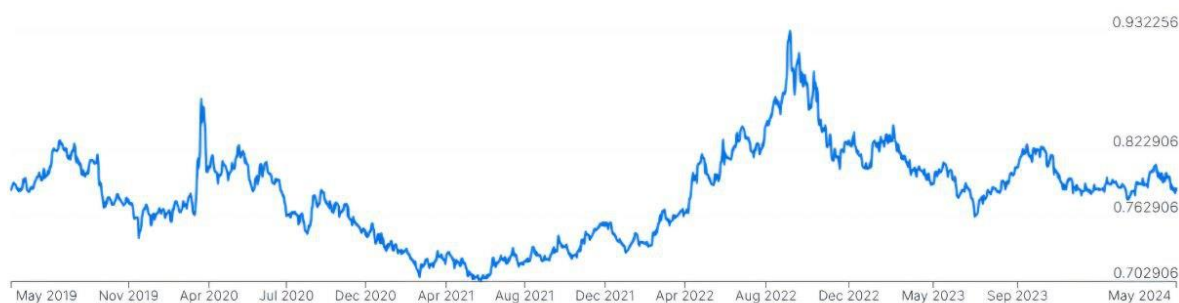
Міжнародний валютний ринок лежить в основі сучасної грошово-кредитної системи. Ці ринки служать платформами для здійснення обміну валют між учасниками, включно з центральними банками, комерційними банками, компаніями та іншими фінансовими інституціями.

Сучасна грошова система динамічна і постійно змінюється під тиском різних чинників. Економічна глобалізація, висока волатильність фінансових ринків і цифрові інновації створюють нові проблеми та можливості в грошовій системі. Наприклад, розвиток цифрових валют і технології блокчейнів може змінити спосіб використання та обміну валют людьми, і необхідно адаптувати традиційні грошові системи до нових умов.

Джерело: [23]

Рисунок 2.2 – Курс долара США до Євро за останні 5 років.

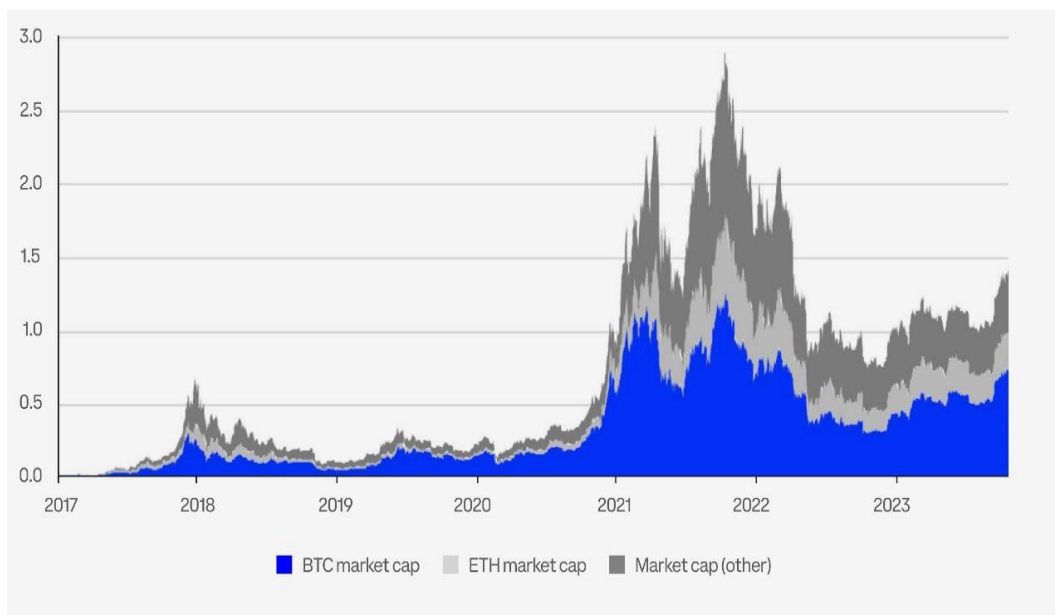

Джерело: [24]

Рисунок 2.3 – Курс долара США до Британського Фунта за останні 5 років.

Криптовалюти:

За останні роки криптовалюти, в основному Bitcoin (BTC) і Ethereum (ETH), мають великий попит у якості альтернативної форми грошей та інвестиційних активів. Проте їх вплив на глобальну валютну систему все ще є не таким значущим через велику волатильність та відсутність більш широкого прийняття. Ринкова капіталізація Bitcoin перевищила \$1,2 трильйона [24], а Ethereum - \$400 мільярдів на початку 2022 року [25]. Bitcoin володіють в основному саме великі гравці; 2% холдерів володіють близько 95% усього біткоїну [26].

Джерело: [27]

Рисунок 2.4 – розмір ринку криптовалют (у трильонах доларів).

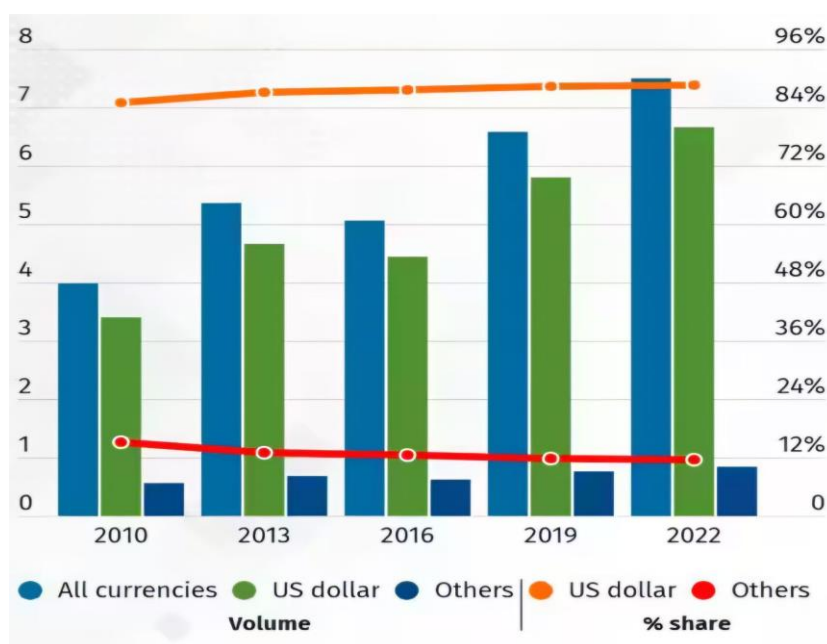
Інтернаціоналізація китайського юаня:

Китайська валюта – юань (CNY) – захоплює все більше міжнародного простору. Китайська держава цілеспрямовано прагне забезпечити юань статусом альтернативної валюти для міжнародних резервів, використовуючи такі інструменти, як міжнародна платіжна система Китайського банку (CIPS) та проект "Шлях і об'єднання" [28]. Частка юаня в світових резервах зросла з менш ніж 2% у 2016 році до приблизно 2,5% у 2021 році [29].

Загалом, поточний стан міжнародної валютної системи являє собою складний і динамічний ландшафт, що вимагає невпинної уваги та глибокого розуміння з боку економістів, політиків та спеціалістів у сфері фінансів.

2.2 Аналіз фінансових ризиків та інновацій у світовій валютній системі

Коливання валют: Одним з основних ризиків є зміни валютних курсів. За даними «Triennial Central Bank Survey of FX and OTC derivatives markets» 2019 року середній щорічний обсяг торгів на ринку Forex становив близько \$6,6 трильйонів [30].

Джерело: [31]

Рисунок 2.5 – Обсяг торгів на ринку FOREX.

Коливання обмінного курсу сприяють стабільності економіки країни та міжнародної торгівлі. Ці коливання можуть істотно вплинути на динаміку цін, інвестиційний клімат і загальну макроекономічну ситуацію. Використовуються останні статистичні дані для вивчення найважливіших тенденцій і факторів, що мають вплив на ринок Forex.

Глобальні тенденції коливань обмінних курсів:

- Долар США :

У період з січня 2023-го по січень 2024-го індекс долара США (DXY) коливався з 91,50 до 95,20 [32]. Підтримку долару США надали очікування

підвищення процентної ставки Федеральною резервною системою (ФРС) і надійного індикатора економічного зростання.

- Євро (євро):

Курс євро/Долар США перебував під тиском через зниження очікувань відсоткових ставок Європейського центрального банку (ЄЦБ) і збільшення геополітичних ризиків у регіоні. Середньомісячний діапазон EUR/USD за звітний період склав 1,1550-1,1850 [33].

- Китайський юань (CNY):

Обмінний курс китайського юаня лишався стабільним по відношенню до долара США під час торгів на внутрішньому ринку.

Вплив геополітичної напруженості в азійському регіоні мав вплив на обмінний курс CNY/USD.

Фактори, які впливають на валютні коливання:

1. Макроекономічні показники:

Велика кількість безробітних може свідчити про економічні труднощі та зниження попиту на товари, що може призвести до ослаблення національної валюти. Висока інфляція також може підірвати покупцьку спроможність валюти, що може спричинити її депреціацію на міжнародних ринках. Зростання ВВП свідчить про економічний прогрес країни, що може підтримувати міцність національної валюти.

2. Геополітичні ризики:

Міжнародні конфлікти: політична нестабільність або військові дії можуть мати негативний вплив на валюту держави. Терористична загроза: терористичні атаки здатні спричинити невизначеність і погано вплинути на довіру до валют. Торгові війни: посилення торговельних бар'єрів і введення зобов'язань може призвести до змін торговельного балансу країни і вплинути на її валюту.

3. Глобальна грошово-кредитна політика:

Рішення центрального банку щодо відсоткових ставок мають значний вплив на валютний ринок. Підвищення ставки може підтримати валюту, але зниження ставки може девальвувати валюту. Рішення щодо грошово-кредитної політики, такі як програми придбання активів і сума, що перебуває в обігу в економіці, можуть вплинути на цінність валюти.

4. Торговельний баланс:

Дисбаланс у торговельних відносинах: якщо країна імпортує більше товарів і послуг, ніж експортує, це може спричинити зниження попиту на валюту та її зниження в ціні.

Коливання валютних курсів - складне явище, що відображає різні політичні, економічні та геополітичні чинники. Усвідомлення цих чинників та вивчення статистичних даних допомагає забезпечити стабільність економіки та фінансових ринків, даючи змогу прогнозувати валютні ризики та реагувати на них.

Цифрові валюти: цифрові валюти, такі як Bitcoin, Ethereum, Binance Coin, DogeCoin, TonCoin, Solana та інші криптовалюти, змінюють фінансове середовище і змінюють спосіб відображення грошей у цифрову епоху. Ці валюти є не тільки технологічним явищем, а мають великий вплив на фінансові системи, економіку, тощо. На даному ринку станом на зараз спостерігаються наступні динаміки :

1. Зростання ринку криптовалют

На початок січня 2024 року загальна ринкова вартість криптовалют перевищила 3 трильйони доларів США за даними CoinMarketCap [34]. Це свідчить про значний ріст у порівнянні з попередніми роками, що вказує на зростаючий інтерес і довіру до цих цифрових активів. Протягом останніх п'яти років кількість активних криптовалютних гаманців збільшилася з 10 мільйонів до понад 200 мільйонів, що свідчить про поширення та прийняття цифрових валют у всесвітньому масштабі.

2. Прийняття криптовалют у бізнесі

Зростання роздрібних транзакцій: обсяг роздрібних транзакцій у біткойнах за останній рік зріс приблизно у два рази. Це вказує на зростання інтересу користувачів до користування криптовалютами як платіжним засобом за товари та послуги. Такі компанії, як Tesla, PayPal і Square [35], заявили про інвестиції в Bitcoin та інші криптовалюти. Наприклад, Tesla придбала понад 1,5 мільярда доларів у біткойнах [36], що свідчить про зростаючий інтерес до цифрових активів компанії.

3. Нормативно-правова база: понад 100 країн уже впровадили або активно розглядають нормативно-правову базу для криптовалют. Це демонструє зростаючий інтерес урядів і регуляторів до цих цифрових активів. Нормативні закони часто коливаються між заохоченням інновацій та захистом від фінансового ризику. Це створює невизначене оточення для учасників ринку, яке може вплинути на впровадження криптовалют у бізнесі та суспільстві загалом.

4. Технічні вдосконалення та масштабування : Розвиток технології блокчейн продовжує збільшувати швидкість і масштабованість транзакцій [37]. Це допоможе підвищити ефективність і швидкість обробки транзакцій у криптовалютній мережі. Поява "тонких клієнтів", таких як Lightning Network від Bitcoin, вирішить проблему транзакційних витрат і часу затвердження, відкривши нові можливості для широкого впровадження криптовалют.

5. Соціальні та економічні впливи : Протоколи децентралізованого фінансування (DeFi) стали більш доступними і відкривають нові можливості для кредитування, страхування та інвестицій, які можуть змінити традиційну модель фінансового посередництва. Криптовалюти застосовуються як засіб запобігання інфляції в країнах із нестабільними національними валютами. Наприклад, Bitcoin часто називають "цифровим золотом" через обмежені можливості випуску та стабільність вартості.

Фінансова стабільність: за даними Національних інститутів охорони здоров'я (NIH), фінансова нестабільність може спричинити світову кризу.

Приміром, у 2020 року пандемія COVID-19 призвела до падіння світового ВВП на 3%, що вплинуло на фінансові ринки [38].

1. Стабільність обмінного курсу: Фінансова стабільність передбачає підтримання стабільності обмінного курсу. Різка зміна обмінного курсу може забезпечити несприятливі умови для міжнародної торгівлі та інвестиційної діяльності.

2. Стабільність фінансового ринку: забезпечення стабільності фінансового ринку є вагомим елементом фінансової стабільності. Великі коливання цін на фінансові активи можуть негативно вплинути на інвесторів і фінансові установи.

3. Стабільність банківської системи: забезпечення стабільності банківської системи є ключем до запобігання фінансовим кризам. Якісне регулювання та контроль за банківською діяльністю допомагає запобігти банківським помилкам і вберегти вкладників.

4. Макроекономічна стабільність: стабільність національної економіки загалом є визначальним фактором фінансової стабільності. Низький показник безробіття, помірна інфляція та стійке зростання ВВП спонукають до стабільної фінансової ситуації.

5. Ризиковані активи та боргове навантаження: управління ризиками та регулювання заборгованості є важливими аспектами фінансової стабільності. Активи з високим ризиком і великий борговий тягар можуть спричинити фінансові проблеми для компаній і країн.

6. Глобальні фінансові потоки Забезпечення стабільності глобальних фінансових потоків є важливим для запобігання фінансовим кризам у різних частинах світу.

В цілому, фінансова стабільність - це комплексне поняття, що покриває безліч аспектів фінансової системи та макроекономіки. Гарантування цієї стабільності передбачає спільні зусилля урядів, регуляторів, фінансових установ, банків та інших представників фінансового ринку.

Цифрові інновації: за даними Інституту Gartner, світові витрати на цифрові технології, за прогнозами, сягнуть у 2024-му році 5,06 трильйона доларів що на 8% більше, ніж 2023 року [39], а обсяг ринку систем штучного інтелекту та машинного навчання, за прогнозами, сягне \$297,9 мільярдів до кінця 2027 року. За даними Flexera research, <90% компаній вже використовують хмарні сервіси, а приблизно 80% компаній планують збільшити свої витрати на хмарні технології протягом наступних 2 років [41]. Згідно з даними Statista, кількість під'єднаних пристроїв Інтернету Речей (IoT) досягне 29,4 мільярда до 2030 року [42]. За даними Statista, до 2025 року ринок технологій блокчейн сягне 41 мільярда євро, що в 10 разів вище, ніж 2020 року [43]. За даними Cybersecurity Ventures, глобальні витрати на кібербезпеку, до 2025 року зростатимуть щорічно на \$10,5 трлн [44]. Враховуючи ці статистичні дані, зрозуміло, що цифрові інновації перебувають на стадії сучасного технологічного прогресу. Це відкриває нові перспективи для бізнесу, сприяє ефективному вирішенню складних проблем і впливає на життя людей по всьому світу.

Однак, щоб максимізувати потенціал цифрових інновацій, нам потрібно продовжувати інвестувати в науково-дослідні та розробницькі роботи, підвищувати цифрову грамотність і забезпечувати сталу кібербезпеку.

- Кібербезпека: оскільки інформаційні технології є важливою складовою фінансових послуг і транзакцій, кібербезпека стала дуже важливим аспектом сучасної фінансової системи. Давайте подивимося на деякі цифри і статистику, які демонструють важливість кібербезпеки у фінансовому секторі:

- Зростання числа кібератак: згідно зі звітом IBM X-Force Threat Intelligence Index за 2023 рік, чисельність кібератак на фінансові установи у 2023 році збільшилась на 71%, порівняно з минулим роком [45].

- Втрати в фінансовому секторі від кіберзлочинності: Американські компанії середнього розміру в фінансовому секторі у 2023 році втратили \$12,5 млрд через кіберзлочинність [46].

- Фішинг і рейдерство: фішингові атаки є одним з головних засобів, які кіберзлочинці використовують для одержання конфіденційної інформації від юзерів фінансових послуг. За даними робочої групи по боротьбі з фішингом (APWG), кінця жовтня 2023 року по кінець січня 2024, було зареєстровано більше 1 мільйона фішинг-атак, що на 37% більше, ніж у попередньому кварталі [47].

- Регуляторна діяльність: уряди та регулятори все більше зосереджуються на кібербезпеці у фінансовому секторі. Приміром, згідно зі звітом Statista, кількість інцидентів із кібербезпекою в фінансовій індустрії збільшилася на приблизно 64% у 2023 році [48].

- Інновації в галузі кібербезпеки: розвиток технологій штучного інтелекту та машинного навчання теж міняє погляд на кібербезпеку. За даними Statista, очікується, що ринок кібербезпеки зросте до 538.3 мільярдів доларів у 2030 році [49], що свідчить про збільшення попиту на інноваційні технології в цій галузі.

Ці дані свідчать, що кібербезпека є важливим елементом фінансової стабільності та ефективності, і що необхідне постійне вдосконалення технологій і стратегій для забезпечення безпеки фінансових установ та їх клієнтів.

Політична економіка світу: Політична економія світу має суттєвий вплив на світову грошову систему і фінансові ринки. Давайте подивимося на деякі цифри і статистику, які показують вагомість політичних чинників у світовій економіці.

Торгові спори та тарифні бар'єри: через торговельні спори та запровадження тарифних бар'єрів між країнами у 2023 році обсяг міжнародної торгівлі товарами скоротився на 5,3% [50].

- Геополітична напруженість: у 2023 році збільшилася кількість геополітичних конфліктів і напружених ситуацій, що призвело до нестабільності на фінансових ринках.

- Політичні кризи та їхній вплив на фінансові ринки: під час політичних криз у європейських країнах, наприклад, грецької кризи 2015 року, фінансові ринки реагували на коливання і збільшували обмінні курси та фінансові активи.

- Міжнародні угоди та співробітництво: укладання торгових угод, таких як, наприклад, Угода про спільну компанію Північноамериканського континенту (USMCA) [51], може мати великий вплив на економічний розвиток і фінансові ринки країн- учасників.

- Вибори та політичні події: результати виборів і політичні події можуть спричинити реакцію фінансових ринків. Приміром, цінність акцій і валют може мінятися в залежності від результатів виборів у економіках держав. Представлені дані підкреслюють значущість глобальної політичної економіки для забезпечення фінансової стабільності та ефективного функціонування світової валютної системи.

Світові фінансові потоки: Глобальні фінансові потоки мають важливе значення у світовій економіці, впливаючи на валютні курси, інвестиції та розвиток країн. Давайте розглянемо деякі цифри та статистичні дані, які відображають значущість глобальних фінансових потоків:

- Іноземні прями інвестиції (ІПІ): За інформацією Організації Об'єднаних Націй, глобальні ІПІ збільшилися до \$1,52 трильйонів у 2023-му році [52], це відображає зростаючий інтерес інвесторів до розвинених і країн, що розвиваються.

- Корпоративні облігації та акції: За даними Bloomberg, глобальний ринок корпоративних облігацій досяг 4,3 трильйона доларів США у 2023-му році [53], в свою чергу, ринок акцій досяг \$111 трильйонів [54]. Ці цифри свідчать про значні фінансові потоки компаній і проектів по всьому світу.

- Ринок деривативів: ринок деривативів у 2023 році склав \$677 трильйонів. Деривативи, в більшості, застосовуються з метою зниження ризиків та спекуляції на фінансових ринках [55].

- Міжнародні грошові переведення: у 2023 році обсяг міжнародних грошових переведень сягнув \$669 мільярдів, це демонструє величину фінансових потоків між країнами та регіонами [56].

Всі вказані статистичні дані свідчать про те, що глобальні фінансові потоки є важливою складовою сучасної економіки і роблять великий вплив на розвиток країни та роботи світової валютної системи.

2.3 Оцінка перспектив розвитку світової валютної системи

У найближчій перспективі не видно явних претендентів, готових замінити долар США в ролі глобальної валюти. Ідея однієї універсальної валюти для всього світу, як і раніше, здається далекою мрією. Проте глобальний ринок капіталу продовжує зростати і обсяги торгів на ключових ринках збільшуються, що веде до посилення позицій валют, які використовуються на цих ринках. Крім того, механізми взаємного страхування для захисту від ризиків, пов'язаних з коливаннями курсу долара США, а також розробка альтернативних систем платежів свідчать про прагнення ринку до більшої багаторівневості. У найближчій перспективі ні Євро, ні юань не зможуть стати повноцінною альтернативою долару. Існують 2 аналогічні сектори, які близькі за економічними розмірами до США і в принципі можуть бути сертифіковані в цьому масштабі: Єврозона і Китай.

Нині на Євро припадає близько 20% світових валютних резервів, але політики Єврозони явно не хочуть брати на себе таку роль для своїх валют. Тим більше, Єврозона все ще далека від повноцінного фінансового Союзу і, отже, не має загально регіонального сховища активів, такого як казначейські облігації США. Це значить, що немає дуже ліквідних однорідних активів, які інші частини світу могли б мати як резерви. Відсутність інтегрованого ринку капіталу і банківського союзу також є 2 перешкодами.

Зокрема, відсутність банківського союзу вказує на те, що ЄЦБ не може безпосередньо вести торгівельну діяльність з регіональними фінансовими центрами, що знижує ліквідність Євро.

Інша ситуація з Китаєм, він є фінансовою одиницею і його банки можна вважати фінансовими центрами. Однак юань не має третьої характеристики, яка характеризує його як конкурента долара - міжнародного руху капіталу. У найближчій перспективі маловірогідно, що Китай повністю лібералізує свої фінансові ринки і відкриє їх для транскордонних операцій, і такий крок буде дуже нестабільним. Це головна причина, через яку частка юаню у світових валютних резервів все ще досить мала. Інші характеристики, такі як міжнародно невизнана правова система також не роблять юань фаворитом у боротьбі за статус головної валюти у світі. Який вигляд може мати майбутня грошова система без наявності нової світової валюти або повної заміни долара США як головної валюти? Фактично, більш багатостороння система є результатом, в прешу чергу, тенденції до збільшення двосторонньої торгівлі, що дає змогу отримувати значний прибуток за умови використання долара США, а не їх відповідних валют. Ще одною причиною є поглиблення місцевих ринків капіталу в країнах, що розвиваються, і по-третє, покращення системи взаємного страхування від потрясінь, викликаних змінами у грошово-кредитній політиці США .

Центро-банки по всьому світу й надалі відіграють важливу роль у регулюванні грошово-кредитної політики для подолання інфляції. Високі процентні ставки центр-банків допомагають стримувати інфляцію під контролем, але можуть сповільнити економічну активність і зберігтися.

На думку колишнього президента Європейського центрального банку та почесного голови Банку Франції Жан-Клода Тріше [57], найрозумнішим засобом покращення функціонування МВФ було б підвищення рівню управління відносинами плаваючих валютних курсів, як це було зроблено в період після Бреттон-Вудської системи між губернаторів та міністрів фінансів

країн "Великої п'ятірки", а потім "Великої сімки", що займаються випуском основних конвертованих валют.

Основним завданням має бути досягнення балансу між контролем над інфляцією та підтриманням економічного зростання. Економічне зростання на ринках, що розвиваються, змінює глобальне фінансове середовище. Ці ринки інтегруються у світову фінансову систему, що має вплив на глобальну ліквідність та потоки капіталу. Керування зазначеними змінами вимагає поліпшення глобального співробітництва та створення надійної нормативно-правової бази. Розвиток світової фінансової системи в осяжному майбутньому буде залежати від співпраці між економічними політиками, геополітичними подіями та еволюцією глобального фінансового менеджменту.

Висновки до розділу 2

Світова система грошей і кредитів тримається на міжнародному валютному ринку, що є платформою для валютного обміну між ключовими гравцями, такими як центральні та комерційні банки, корпорації і інші фінансові інститути.

Вагомим аспектом сучасної грошової системи є методи регулювання обмінного курсу. Центральні банки застосовують різноманітні способи управління обмінними курсами, включно з фіксованими курсами валют, змінними курсами валют і регульованими змінними курсами валют. Центральний банк має важливу роль у врегулюванні обмінного курсу за допомогою ряду інструментів і заходів, що мають вплив на цінність національної валюти у порівнянні з іншими. Його базові функції в цій галузі включають грошово-кредитну політику, грошову декомунізацію та підтримання фінансової стабільності.

Коливання валютних курсів, має великий вплив на економіку та міжнародну торгівлю. Важливість розуміння таких факторів, як

макроекономічні показники, геополітичні ризики, глобальна монетарна політика та торговельний баланс є необхідними для прогнозування та реагування на валютні ризики. Фінансової стабільності, стабільності валютних курсів, стабільності ринків і банківської системи відіграють велику роль для запобігання фінансових криз і забезпечення економічної стабільності.

Найближчим часом не буде явного конкурента, який замінить Долар США як світову валюту. Хоча євро і юань близькі до економіки США, вони стикаються з серйозними проблемами, стаючи повноцінною альтернативою через низку факторів, таких як фінансова інтеграція і відсутність ліквідності. Майбутня фінансова система може розвиватися в сторону більш різнобічного підходу, на який впливають зростання двосторонньої торгівлі, поглиблення внутрішніх ринків капіталу в країнах, що розвиваються, та удосконалення механізмів розподілу ризиків, спричинених потрясіннями, спричиненими змінами в грошово-кредитній політиці США. Оскільки стабілізація економічного зростання стає дедалі важливішою в мінливому глобальному фінансовому середовищі, центральні банки в усьому світі продовжать грати важливу роль у регулюванні грошово-кредитної політики, спрямованої на зниження інфляції.

ВИСНОВКИ

В результаті проведеного дослідження було досягнуто таких висновків, що відповідають завданням, вирішення яких було покладено в основу роботи.

1. Було вивчено, що світова валютна система являє собою складну мережу міжнародних валютних відносин, які розвивалися з плином часу, від золотого стандарту до Бреттон-Вудської системи і до сучасної системи плаваючих обмінних курсів. Згадані системи мають підтримувати стабільність і стимулювати міжнародну торгівлю та інвестиції. Було розкрито, що, незважаючи на свої обмеження, вони продовжують формувати світову економіку та адаптуватися до нових викликів, таких як фінансова нестабільність, валютні війни та зростання криптовалют.

Було доведено, що розуміння історичного розвитку світової валютної системи є важливим задля прогнозування майбутніх тенденцій та змін у світовій економіці, адже економічні та політичні чинники завжди впливають на її еволюцію.

Була досліджена Кейнсіанська теорія валютних курсів, та визначено на чому вона наголошує та запропоновано де вона може застосовуватися .

2. Були проаналізовані головні проблеми сучасної фінансової системи та фактори якими вони були спричинені. Були перелічені та проаналізовані аспекти проблематики нестабільності обмінного курсу та яким чином волатильність обмінного курсу може впливати на економіку країни.

Було розкрито за яких умов можна знайти вирішення проблем світової валютної системи та яким чином у цьому мають бути задіяні МВФ, СБГ, Європейський Союз та Єврозона. Також були досліджені функції, керівниковий склад, загальна роль та політика МВФ. Були розкриті різноманітні методи управління обмінними курсами Центральними банками, визначена їх загальна роль та функції.

Була зафіксована історія створення, вивчена роль, завдання та визначено з яких установ складається Світова Банківська Група. Було наведено декілька прикладів діяльності СБГ та зафіксована думка про це інших організацій.

Були запропоновані варіанти стратегій для забезпечення стабільності і розвитку світової економіки.

3. Були запропоновані різні методи та підходи до регулювання світової валютної системи, різні стратегії та техніки, направлені на уникнення нестабільності та ризиків, що можуть призвести до фінансової кризи. Зокрема, була вивчена проблематика нестабільності обмінного курсу та її вивчені її аспекти, такі як: коливання обмінного курсу, валютні спекуляції, ефект "примарного багатства", втручання центральних банків у валюту, економічна нестабільність.

Був вивчений вплив волатильності обмінного курсу на економіку країни, включаючи зростання витрат на імпорт, зниження експортного прибутку, зростання інфляції і підвищену волатильність на фінансових ринках.

Були запропоновані потенційні варіанти розв'язання та варіанти рішення проблем та організації/об'єднання які можуть прийняти у цьому участь, такі як МФВ, Євросона та Європейський союз.

Кожна з опцій (макроекономічна стабільність, міжнародне співробітництво, розвиток прозорих та ефективних фінансових ринків, фінансове втручання Центрального банку, створення валютних блоків) були ретельно розібрані.

4. В основі сучасної світової валютної системи лежать декілька ключових резервних валют, які відіграють важливу роль у міжнародній торгівлі, фінансових операціях і як засіб збереження вартості. Найпопулярнішими резервними валютами є долар США, євро та юань.

Було розкрито, що Долар США є найбільш широко використовуваною резервною валютою в світі і становить більш ніж 60% міжнародних резервів

центрального банку, має високу ліквідність і підходить для застосування у великих міжнародних операціях.

Євро займає 2-ге місце за величиною, його частка становить близько 20% валютних резервів і використовується країнами єврозони і багатьма іншими європейськими країнами. це резервна валюта.

Китайський юань стає дедалі популярнішим як резервна валюта завдяки економічному зростанню Китаю та активній політиці щодо інтеграції юаня на міжнародному рівні, включно зі створенням офшорних центрів для торгівлі юанем, але його частка на світові валютні резерви все ще відносно невелика порівняно з доларом та євро.

Було також визначено, що на даний момент зростає роль криптовалют за межами традиційних платіжних систем. Їх вплив все ще обмежений, але він викликав суперечки щодо майбутнього глобальної грошової системи та необхідності інновацій у цій галузі.

Було розкрито, що на даний момент у часі долар є панівною валютою в міжнародній торгівлі на нафтовому, золотовому та переважній більшості інших товарних ринках. Однак ця перевага одночасно створює серйозні проблеми для інших країн та регіонів, тому що залежність від долара може призвести до нестабільності та ризику.

Було визначено, що центральні банки більшості країн додають долари до своїх резервів з метою гарантування фінансової стабільності та ліквідності і те, що наявність доларових резервів дозволяють країнам підтримувати зовнішню торгівлю, валютні операції, валютні інтервенції та інші фінансові операції, так як долар є головною валютою міжнародних інвестиційних і фінансових операцій.

Було розкрито, що контроль над світовою фінансовою системою, заснованою на доларах, чинить США значний політичний та економічний вплив, тому що долар є відомим своєю стабільністю і високою залежністю від

міжнародних ринків і це забезпечує захист капіталу та робить його популярною валютою для міжнародних фінансових транзакцій.

Було з'ясовано, що Євро (EUR), Японська ієна (JPY), Британський фунт стерлінгів (GBP) та юань (CNY) теж застосовуються як основні резервні валюти.

Були проаналізовані глобальні тенденції коливань обмінних курсів найпопулярніших валют: Долару США, Євро, Японської ієни та китайського юаня.

Також було розкрито, що за останні роки криптовалюти теж стали достатньо вагомим гравцем на сучасному валютному ринку, хоча їх вплив на глобальну валютну систему все ще є не таким значущим через велику волатильність та відсутність більш широкого прийняття.

Було визначено, що цифрові валюти, такі як Bitcoin, Ethereum, Binance Coin, DogeCoin, TonCoin, Solana та інші криптовалюти, змінюють фінансове середовище і змінюють, насамперед, спосіб відображення грошей у нинішню цифрову епоху, і не тільки будучи самими по собі технологічним явищем, а ще і маючи достатньо великий вплив на усі фінансові системи та економіку в цілому. Було розкрито та охарактеризовано динаміки на даний момент спостерігаються на ринку криптовалют : зростання ринку криптовалют, прийняття криптовалют у бізнесі, створення нормативно-правової бази, технічні вдосконалення та масштабування і соціальні та економічні впливи.

Було доведено, що у найближчому майбутньому нічого не вказує на появу нових явних претендентів які готові замінити долар США в ролі глобальної валюти, тобто ні Євро, ні юань не зможуть стати повноцінною альтернативою долару. Були розкриті причини цього та наведені доводи стосуюемо кожного з потенційних змінників долару.

Був доведений ризик коливання валют на прикладі обсягу торгів на ринку FOREX. Були визначені глобальні тенденції коливань обмінних курсів таких валют як: Долар США, Євро, Японська ієна та Китайський юань.

5. Була дана характеристика наступним факторам, які впливають на валютні коливання: макроекономічні показники, геополітичні ризики, глобальна грошово-кредитна політика, та торговельний баланс.

Була розкрита роль та вплив цифрових валют на сучасний ринок, наведений перелік найпопулярніших з них, та досліджені наступні динаміки на їх ринку: зростання ринку криптовалют, прийняття криптовалют у бізнесі, нормативно-правова база, технічні вдосконалення та масштабування, соціальні та економічні впливи. Була вивчена фінансова стабільність як явище та наведені її види.

Були проаналізовані такі новітні тенденції як: цифрові інновації, кібербезпека, фішинг і рейдерство та геополітична напруженість; та наведені дані по таким явищам як: політична реформа, кризи та законодавчі зміни, міжнародні угоди та співробітництво, вибори та політичні події, ІП, корпоративні облігації та акції, ринок деривативів та міжнародні грошові переведення.

6. Була розкрита найближча перспектива усіх валют у контексті їхнього претендування на статус основної глобальної валюти, проаналізовані кандидати та їх характеристики. Був вивчений глобальний ринок капіталу та його вплив на світову валютну систему.

Була визначена частка ринку світових валютних резервів яку кожна з валют має, та що це за собою тягне, вказана їхня роль та загально описана ситуація по кожній з валют. Було вивчено яким чином як загально-ринкові, так і індивідуальні проблеми можуть вплинути на подальшу долю кожної з валют та розвитку світової валютної системи загалом.

Було розкрито якого вигляду може набути грошова система у найближчому майбутньому без наявності у ній нової світової валюти або ж при повній заміні долара США у статусі головної валюти.

Була розкрита роль центральних банків країн у данному питанні та яким може бути їх вплив на ситуацію яка знаходиться на розгляді.

Були запропоновані завдання які допомогли б досягти позитивних результатів та прогресу. Також були презентовані варіанти дій при позитивному подальшому розвитку подій і вказано від чого це буде залежати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Савош Л. Трансформація економічних систем в умовах глобалізації. URL : https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%D0%A1%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%88/page19.html
2. Лизун М. Розвиток Світової Валютної системи крізь призму її елементів. URL : <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/18301/1/%D0%9B%D0%B8%D0%B7%D1%83%D0%BD%20%D0%9C..pdf>
3. Lioudis N. What Is the Gold Standard? Advantages, Alternatives, and History. URL : <https://www.investopedia.com/ask/answers/09/gold-standard.asp>
4. Chen J. Bretton Woods Agreement and the Institutions It Created Explained. URL : <https://www.investopedia.com/terms/b/brettonwoodsagreement.asp>
5. Mr. Goldstein M. Mr. Peter B. Clark, Mr. Mussa M. Mr. Bayoumi T. Mr. Donald J Mathieson. The Current Exchange Rate Regime in: Improving the International Monetary System. URL : <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781557754448/ch02.xml>
6. Cutkovic M. What is forex trading and how to trade forex? URL : <https://www.axi.com/int/blog/education/forex/forex-trading-guide>
7. What is Forex Trading and learn about the Forex market. URL : <https://www.flowbank.com/products/forex-trading-learn-what-is-the-forex-market-and-how-to-trade-it>
8. Participants in Foreign Exchange market. URL : <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/macroeconomics/economics-of-money/participants-in-foreign-exchange-market/>

9. The Significance of Liquidity in Forex Trading. URL : <https://www.fpmarkets.com/education/forex-trading/the-significance-of-liquidity-in-forex-trading/>
10. Siripurapu An. Berman N. The Dollar: The World's Reserve Currency. URL : <https://www.cfr.org/background/dollar-worlds-reserve-currency>
11. Schout Ad. The paradox of a stronger global role for the euro. URL : <https://www.clingendael.org/publication/paradox-stronger-global-role-euro>
12. Garić D. Filipović S. What are the prospects of the Yuan becoming the World's new Reserve Currency? URL : <https://aseestant.ceon.rs/index.php/industrija/article/download/21848/8177/>
13. Explaining the difference between fixed and floating exchange rates. URL : <https://wise.com/us/blog/fixed-floating-exchange-rate-difference>
14. Jahan S. Ahmed Saber Mahmud, Papageorgiou C. What Is Keynesian Economics? *FINANCE & DEVELOPMENT*. URL : <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2014/09/basics.htm#:~:text=Keynesian%20economics%20gets%20its%20name,Money%2C%20was%20published%20in%201936>
15. Exchange Rates on International Trade | Impacts & Examples. URL : <https://study.com/academy/lesson/how-currency-changes-affect-imports-and-exports.html>
16. The IMF and World Bank. *International Monetary Found*. URL : <https://www.imf.org/en/About/Factsheets/Sheets/2022/IMF-World-Bank-New>
17. Partners for Progress-IMF Capacity Building in Action. *International Monetary Found*. URL : <https://www.imf.org/external/np/exr/key/tech.htm>
18. Governance Structure. *International Monetary Found*. <https://www.imf.org/external/about/govstruct.htm#:~:text=The%20Board%20of%20Governors%20is,head%20of%20the%20central%20bank>
19. Central banks impact on exchange rates. URL : <https://www.bound.co/blog/central-banks-impact-on-exchange-rates>

20. Who we are. *The World Bank*. URL : <https://www.worldbank.org/en/who-we-are>

20. Макогін З. ЕТАПИ ВСТАНОВЛЕННЯ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ. С. 12. URL : https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/MEV/Makogin/Kaf_MEV_Arh_SFS_Lecture_1.pdf

22. US Dollar to Chinese Yuan Renminbi Exchange Rate Chart. URL : <https://www.xe.com/currencycharts/?from=USD&to=CNY&view=5Y>

23. US Dollar to Euro Exchange Rate Chart. URL : <https://www.xe.com/currencycharts/?from=USD&to=EUR&view=5Y>

24. US Dollar to British Pound Exchange Rate Chart. URL : <https://www.xe.com/currencycharts/?from=USD&to=GBP&view=5Y>

25. Bitcoin Price | BTC Price Index, Live Chart and USD Converter. URL : <https://www.binance.com/en/price/bitcoin>

26. Ethereum Price | ETH Price Index, Live Chart and USD Converter. URL : <https://www.binance.com/en/price/ethereum>

27. How many people own bitcoins, and what is the percentage of all bitcoins that each person owns? URL : <https://www.quora.com/How-many-people-own-bitcoins-and-what-is-the-percentage-of-all-bitcoins-that-each-person-owns>

28. Total crypto market capitalization. URL : <https://www.coinbase.com/ru/institutional/research-insights/research/market-intelligence/2024-crypto-market-outlook>

29. Beijing creates its own global financial architecture as a tool for strategic rivalry. URL : <https://www.canada.ca/en/security-intelligence-service/corporate/publications/china-and-the-age-of-strategic-rivalry/beijing-creates-its-own-global-financial-architecture-as-a-tool-for-strategic-rivalry.html>

30. The international role of the euro. *European Central Bank – eurosystem*. URL : <https://www.ecb.europa.eu/press/other-publications/ire/html/ecb.ire202206~6f3ddeab26.en.html>

31. Foreign exchange turnover in April 2019. *Triennial Central Bank Survey*. URL : https://www.bis.org/statistics/rpfx19_fx.htm

32. Iyer Ap. As forex trading volume zooms, these currencies make their presence felt. URL : <https://www.moneycontrol.com/news/business/as-forex-trading-volume-zooms-these-currencies-make-their-presence-felt-9428221.html>

33. Raynor de Best. U.S. Dollar Index (DXY/USD) chart development from January 1973 to May 2024. *Statista*. URL : <https://www.statista.com/statistics/1404145/us-dollar-index-historical-chart/>

34. EUR vs. USD Курс обміну валют. *European Central Bank – eurosystem*. URL : https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-usd.en.html

35. Today's Cryptocurrency Prices by Market Cap. *CoinMarketCap*. URL : <https://coinmarketcap.com/>

36. Chau D. Bitcoin surges above \$US47,000, driven by Elon Musk and Tesla's \$US1.5b cryptocurrency bet. URL : <https://www.abc.net.au/news/2021-02-09/tesla-elon-musk-bitcoin-record-high/13134846>

37. Kovach S. Tesla buys \$1.5 billion in bitcoin, plans to accept it as payment. *CNBC*. URL : <https://www.cnbc.com/2021/02/08/tesla-buys-1point5-billion-in-bitcoin.html>

Carlo R.W. De Meijer. Blockchain and the scalability challenge: solving the blockchain trilemma. *Finextra*. URL : <https://www.finextra.com/blogposting/24941/blockchain-and-the-scalability-challenge-solving-the-blockchain-trilemma>

39. Joseph E. Gagnon, Steven B. Kamin, Kearns J. The impact of the COVID-19 pandemic on global GDP growth. *National Library of Medicine*. URL : <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC10030258/>

40. Gartner Forecasts Worldwide IT Spending to Grow 8% in 2024. *Gartner*. URL : <https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2024-04-16-gartner-forecast-worldwide-it-spending-to-grow-8-percent-in-2024>
41. Griffen An. Inna Agamirzian In. Forecast Analysis: AI Software Market by Vertical Industry, 2023-2027. *Gartner*. URL : <https://www.gartner.com/en/documents/5314863>
42. Statistics and trends in Cloud Computing 2023 - 2024. URL : <https://www.lambertconsulting.ch/en/statistiques-et-tendances-du-cloud-computing-2023-2024/>
43. Lionel Sujay Vailshery. Number of Internet of Things (IoT) connected devices worldwide from 2019 to 2023, with forecasts from 2022 to 2030 (in billions). *Statista*. URL : <https://www.statista.com/statistics/1183457/iot-connected-devices-worldwide/>
44. Raynor de Best. Blockchain technology cloud market size worldwide in 2021, with a forecast for 2030 (in billion U.S. dollars). *Statista*. URL : <https://www.statista.com/statistics/1319369/global-blockchain-technology-market-size/>
45. Morgan S. Top 10 Cybersecurity Predictions And Statistics For 2024. *Cybercrime Magazine*. URL : <https://cybersecurityventures.com/top-5-cybersecurity-facts-figures-predictions-and-statistics-for-2021-to-2025/>
46. Piazza An. Enterprise security is facing an identity crisis: Findings from the latest X-Force Threat Intelligence Index. URL : <https://www.ibm.com/blog/announcement/enterprise-security-identity-crisis-x-force-threat-intelligence-index/>
47. Hendery S. FBI: Cybercrime cost Americans over \$12.5B in 2023. *SC Media*. URL : <https://www.scmagazine.com/news/fbi-cybercrime-cost-americans-over-12-5b-in-2023>
48. PHISHING ENDED 2023 WITH A BANG. *APWG*. URL : <https://apwg.org/phishing-ended-2023-with-a-bang/>

49. Petrosyan An. Number of cases of data violation due to cyber attacks in financial services industry in the United States from 2019 to 2023. *Statista*. URL : <https://www.statista.com/statistics/1318486/us-number-of-data-loss-incidents-in-financial-sector/>
50. Borgeaud Al. Size of the cybersecurity market worldwide from 2020 to 2030 (in billion U.S. dollars). *Statista*. URL : <https://www.statista.com/statistics/595182/worldwide-security-as-a-service-market-size/>
51. Global trade expected to shrink by nearly 5% in 2023 amid geopolitical strains and shifting trade patterns. *UNCTAD*. URL : <https://unctad.org/news/global-trade-expected-shrink-nearly-5-2023-amid-geopolitical-strains-and-shifting-trade>
52. United States-Mexico-Canada Agreement. *Office of the United States Trade Representative*. URL : <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement>
53. Townsend M. Global FDI Weakened In 2023. *Global Finance Magazine*. URL : <https://gfmag.com/economics-policy-regulation/foreign-direct-investment-contraction-2023/>
54. Global Debt Report 2024. *OECD*. URL : <https://www.oecd.org/finance/global-debt-report/>
55. Total market capitalizations of companies listed on stock exchanges worldwide from 2013 to 2023 (in trillion U.S. dollars). *Statista*. URL : <https://www.statista.com/statistics/274490/global-value-of-share-holdings-since-2000/>
56. OTC derivatives statistics at end-December 2023. *BIS*. URL : https://www.bis.org/publ/otc_hy2405.htm
57. Remittances data. *MIGRATION DATA PORTAL*. URL : <https://www.migrationdataportal.org/themes/remittances>